

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Practica Theologiae Mysticae

Gelen, Victor

Coloniae Agrippinae, 1652

Articulus Decimus. Quod nimirum sacrae quaedam imagines coadstant, quousq[ue] mysticus assequatur conceptum quidditatum essentiae diuinae in abstracto, seu quod Quid non est.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9766

ganum corporale exercita; sed quod indigeat phantasmate, & virtute memoratiua, & cogitatiua.] idque non solum in rebus naturalibus intelligendis; sed etiam in rebus mysticis, & cognitionibus diuinis. concurrunt porro phantasmata ad vsum, quando mysticus in Nunc instanti ab occupationibus externis, vt studij, prædicationis, aut regiminis ad sua interiora iterum, & quasi de nouo, sese reciperet, discuteretque an directè, vel indirectè, sinistrorsum, vel dextrorsum, sursum, an deorsum, eundem esset; adhuc in verbis imperfectis, seu præambulis discurrens: eo enim durante ipsa phantasia vteretur, puta videndo quænam sit sublimitas, vel profundum, longitudo, vel latitudo, quale lumen, vel tenebræ, spiritus durities, vel molities.

Atque ita [impossibile a est lucere nobis diuinum radium, nisi varietate sacrorum velaminum circumuelatum,] scil. [quantum b ad primam informationem intellectus:] in qua [conuerti ad c phantasmata, est vt phantasmate actualiter ad tale opus.] nam dependentia scientiæ, cognitionis, aut contemplationis in homine, ab actuali operatione phantasiæ, fundatur potissimum in natura specierum acquisitarum, ex concursu naturali phantasmatum, ex quo consequitur, quod anima per illas operari nequeat nisi concomitante operatione phantasiæ. Adstant autem phantasiæ, seu concomitantur

intellectus operationes, quando contemplatio Pulchri, & Boni nondum ita depurata est, quin adhuc occulta, & subtilis aliqua species aduertatur, videlicet mentalis vbi, scilicet quam altè, dimissè, longè, vel propè ab ordinario, & consueto se inhabitandi modo operetur, viuat, atque existat: vel situs dispositionis actionum internatum conuideret; licet nonnisi per accidens: sicut oculus videns aliquod pulchrum attentè, simul obliquè, alia quæuis videndo patitur. Quia verò diuini animi gratia sanati, & dono sapientiæ supernaturalis ornati, intellectus agens à phantasmatis facillimè abstrahit; [species enim secundum quod est in phantasmatis d non est intelligibilis in actu; non enim sic est vnum cum intellectu in actu; sed secundum quod est à phantasmatis abstracta:] hinc etiam ab vterte phantasia citò expediri solet: à coadstante autem sacra aliqua imagine non ita facilè, & nonnisi cum practico ordine ad conceptum Dei quidditatum (saltem in abstracto) purissima intelligentia, pertigerit. prout latius consequenter dicitur.

Quod nimirum sacra quadam imagine consistens, quorsque mysticus assequatur conceptum quidditatum Essentia

Diuina in abstracto, seu quod Quid non est.

ARTICVLVS DECIMVS.

DVplex [est Dei visio e vna quidè perfecta per quam videtur Dei Essen-

a S. Dion. de cæl. Hier. c. 1. b Dion. Carth. c Caiet. in 1. p. q. 84. a. 7. d S. Thom. 1. 2. Cont. Gent. c. 59. e S. Thom. 2. 2. q. 8. a. 7. c.

Essentia, alia verò imperfecta, per quã
 et si non videamus de Deo Quid est, vi-
 demus tamen quid non est; & tantò in
 hac vita Deum perfectiùs cognoscimus,
 quantò magis intelligimus Eum exce-
 dere quidquid intellectu comprehen-
 ditur. Et vtrãq; Dei visio pertinet ad do-
 num intellectus, viã quidem vt inchoa-
 tum, patriã autem vt consummatum.]
 Dum ergò per ordinatam successione
 operationis, seu loquutionis internã,
 fruitio, amorisque diuini vnio, perfecta
 quiete continuatur. [bonum quod lu-
 men mentis dicitur, particeps facit pri-
 mo a modico lumine: dein cum lumen
 quasi gustatur, magis etiam appetitur; ac
 magis quoque se infundit, illustratque.]
 [intellectus enim quasi intus legens b
 penetrat vsque ad entitatem rei, quia
 obiectum intellectus est quod quid est
 quod dum in præsentiarum facere niti-
 tur; [mens c phantasmata imaginationũ
 corporalium, & spiritualium abijcit, &
 iam aliquatenus æternam diuinitatem
 conspicit, quam si necdum quid sit ap-
 prehendit, agnoscit tamen certè, quid
 non sit.] hinc etiam intellectus [non
 vult retinere imagines d diuinitatis, V-
 nitatis, Trinitatis, Bonitatis, Sapientia,
 nec quidem ipsius diuinæ essentia, pro-
 bans luce clarius quod hæc omnia quã-
 tumcunque præcella videantur, Deum
 tamen in sua proprietate non represen-
 tent; sed secundum modum, & mensu-
 ram, humanã comprehensibilitatis, &
 intelligentia: quapropter per nudam
 cogitationem suam superascendere nõ

cessat, in illam caliginosam, & infor-
 mem nihilitatem, vbi nimirum in per-
 fectam quandam Dei ignorantiam cõ-
 stituitur.] & ided [libero e solutoq; , ac
 liquido à te, & ab omnibus discessu, ad
 diuinarum tenebrarum radium, qui om-
 ni essentia superior est, contendes; cũ
 & omnia dempseris, & ab omnibus so-
 lutus fueris, & liber: in quo quidem sim-
 plicia, & absoluta, immutabiliaq; Theo-
 logia mysteria abstrusa sunt, perfulgen-
 te silentij obscura docentis caligine;
 quæ & eo quod obscurissimis tenebris
 obfusum est, id quod est splendidissi-
 mum, maxima luce illustratum osten-
 dit, ac prodit ex eo quod tractari, cer-
 nique penitus non potest, pulcherrimis
 splendoribus mentes, quæ aspectu ca-
 rent præter modum complet.] [nec e-
 nim f quemquam eorum qui rectè sen-
 tiant, contradictarum arbitror, quin
 mentem nostrã magis excitent, tollant-
 que in cœlum obscuræ similitudines.]

Tum demum [g & ab ijs quæ cer-
 nuntur, & ab ijs quæ cernunt liberatur,
 & in verè mysticam ignorationis cali-
 ginem irrepit, in qua omnis cognitionis
 subsidia deponit, vt in eo sit, qui penitus
 tractari, videriq; non potest; totus eius
 qui superat omnia, nec vllius, nec suus,
 nec alterius; sed ei qui omninò incog-
 nitus est, omnis cognitionis cessatione
 præstantiore modo coniunctus. atque
 hoc ipso quod nihil cognoscit, mentem
 & cognoscendo vincit, & superat.] &
 ita [bona omnium causa ijs solis sine in-

Ddd 2

regu-

a S. Dion. de diu. nom. c. 4. b Arist. 3. de Ani. tex. 26. c S. Greg. apud S. Bonau. 6. Itin. ater. d. 6.
 d Haph. l. 3. p. 3. c. 23. e S. Dion. Theol. Myst. c. 1. f idem de cœl. Hier. c. 2. g idem Theol. Myst. c. 1.

tegumentis *a* verè collucet, qui & immunda omnia, & munda transeunt, omnemq; omnium Sanctorum fastigiorum ascensum superant, & diuina omnium lumina, sonos, rationesq; cœlestes, relinquunt, & in caliginem ingrediuntur, in qua reuera est (vt scripturæ diuinæ tradunt) is qui est super omnia.]

Et eiusmodi cognitio sc. quod Quid non est; licet] veriùs *b* ignorantia dicatur, plus tamè in se complectitur, quam omnis exterior hominum scientia, cognitioq; ipsa namq; hominem non solùm à cunctis rebus intellectu cognoscibilibus, sed etiam à seipso abstrahit, allicitq; in Deum.] inspicitur enim Deus vt id quod non est, & tamen maximè cognoscitur secundum id quod est, quia dum nil limitatum, vel finitum apprehendit, in quoddam Ens illimitatum, & infinitum, cuius essentia, & substantia, & modus, sine modo nescitur, & intellectus purè inspiciens raptatur: nihil videt; sed id quod totum est, & extra quod nihil est, sibi videndum, & amore amplectendum sibi proponi cognoscit; igitur non videndo videt: & videndo non videt: quia velut quandam obscuritatem, & quandam nebulam, omnem lucem cõtegentem apprehendit. vnde non videt, quia obscuritas non videtur; & videt, in quantum immensa lux, quasi tenebris cooperta conspicitur.

Et quia in hac vita, nemo assequitur Diuinam Essentiam, secundum Quod quid est; seu clara visione videt; ideò [in statu *c* viæ, intellectus ingreditur ad spi-

a Idem *b* Taul. Dom. post natiu. *c* S. Th. 3. sent d. 35. q. 2. a. 2. *d* Dion. Carthus. in Theol. Myst. S. Dion. c. 9. a. 8. *e* Calagur. Theol. Myst. c. 7.

ritualia, maximè diuina per viam remotionis.] & tum in summa, & perfecta operatione qua verbum expressum format, saltem, [per appropinquationem *d* grandem ad notitiam quidditatis, fertur apex mentis, & intelligentiæ vertex Deo vniri, tanquam omninò ignoto, in omnimoda quoq; caligine fieri, nihilq; penitùs de illo cognoscere. non quod ab illius inspectione omnifariè vacet; præsertim, cum ita sit altissimæ, clarissimæ, ac perfectissimæ profundissimæ Deitatis cõtemplatio, cognitio, visio, huius vitæ possibilis. vt ipsemet Magnus Dionysius, & Expositores eius testantur; sed quia in hac contemplatiua, sapienti, altissima, ac feruentissima vnione cù Deo, mens acutissimè, & limpidissimè conspicit, quam super incomprehensibilis, & supersplendidissimus, & superpulcherrimus, & superluminosissimus, & superamabilissimus, & superiucundissimus, sit ipse Dominus Deus omnipotens, & immensus, atq; quàm infinitè, & indicibiliter à plena illius cognitione, & beatifica eius fruitione, visioneq; faciali, immediatè, & clarè intuitiua distet, deficiat, & occumbat; ideoq; præ admiratione deficit, & defluit à seipsa, gaudiosè quoque, ac dulciter absorbetur, obdormit, acquiescit super dilectissimo Deo Creatore suo.]

Summum igitur viatoris est (quandiu per operationes intellectus agentis, & species expressas, seu verba formata, procedit, intelligere non quod sit, *e* sed quid

quid non sit Deus, idque actus productione, quo excessè intelligit arcana verba quæ non licet homini loqui. itaque ipsi (scilicet mystici) [ascensum qui per negationes fit anteposuerunt, ut qui animum à sibi cognatis, familiaribusque rebus abducat, & per diuinas omnes notitias, atque perceptiones ambulet. à quibus exemptum, secretumque est id quod nomen omne, rationemque, ac scientiam superat: ad extremum autem ei illum coniungat, quatenus nos etiam illi coniungi possumus.] vnde colligere licet ad hanc summam viorem non nisi perfectos attingere. [diuina namque caligo *b* est lux ad quam aditus non patet, in qua Deus habitat; que quidem nec cerni potest, præ excellenti claritate, nec adiri eadem, propter singularem diuini luminis effusionem. in hac versatur omnis qui Deum nosse, & videre meretur; hoc ipso quod non cernit, neque cognoscit, summè cognoscit.] atque tum demum ex natura intellectus, cuius obiectum est quod quid sit usque adeò per ordinatam fruitionem verborum mysticorum, contemplatio profundatur, ut ne quidem sit phantasia concomitans; idque statim ut conceptum quidditatum (licet solum in abstracto) attingerit. & eousque patitur mysticus phantasmata saltem concomitantia; licet tandem ita subtilia, ut ab ipso contemplante non aduertantur. Quando verò perfectè [silens *c* imago

docet, & ex apex mentis soli increatae luci intentus est, & vnicus per theoricæ lumina, per sapientiæ radium, per Deificas impressiones;] nihil ampliùs confert phantasia, tanquam insufficientis, animalis, alterius ordinis, & generis infimi. & iuremeritò quidem, nam [mens *d* humana simplex immaterialis, Deiformis, capacior est directè, & immediatè illuminationis, & lucis Angelicæ, quam materiale phantasma.]

Porro hiscè non obstantibus, si quis etiam posita supernaturali gratia; & operandi modo; adhuc tamen phantasia saltem concomitantem adesse diceret, ne phantasia sit vacua & otiosa; ac etiam ne aliùs loquamur de mystico, quam de ipso Christo Domino, qui ideò sensibus externis uti voluit, ne essent vacui; hoc non ita foret reijciendum.

Cæterum post omnem abstractionem tam eorum quæ non sunt, quam quæ sunt [remanet *e* conceptus entis perfecti.] in quo dein [mens seipsam deferens, cum splendidissimis radijs coniungitur, atque illinc, & ibi inuestigabili sapientiæ sprofundo illustratur.] cum autem [hanc lucem *g* omnipotens menti ostenderit, mox mole magnitudinis suæ, actualitate, & excellentia maiestatis perfectionis, & luciditatis suæ immensæ, mentem in momento, in ictu oculi, in puncto, sic dulciter, non violenter vincit, & opprimit; ut ipsa de-

D d d 3 fluat

^a S. Dionys. de diuin. nomin. c. 13. ^b Idem epist. ad Doroth. ^c Idem ibid. & cap. 1. Theol. myst. ^d Dion. Carthus. in 1. sent. dist. 3. ^e Gers. tract. de simpl. cord. ^f S. Dionys. de diuin. nomin. c. 7. ^g Dionys. Carthus. de font. luc. a. 16.

fluat atque deficiat in seipsa, ac victa amore, stupens præ admiratione eius, quam contemplatur, maiestatis, ac claritatis immensæ, præ Deitatis, quam cernit, deliciosissima serenitate, nesciat de seipsa. sic quidem repente tam validè illustratur, ac inflammatur, ut prorsus succumbens, vires & sensus corporales amittat. tunc enim mens in increatæ lucis secretum inducta, in infinitæ lucis abyſſo demergitur, in æternæ felicitatis oceano rapta deperditur: ac amoris immensi igne inuoluta comburitur: atque in superuastissimæ, ac superplanissimæ solitudinis, impertransibili, & immensa amplitudine securissimè errat, feliciter deuiat, perdens seipsam, nesciens vbi, vel quomodo.] ita tamen ut simul, & [quasi a amplexibus amoris, quod intus tenet, & nescit quid sit, totis viribus tenere concupiscat,] & hoc ipsum tandem fieri non tam per actiones intellectus, quam virtute amatiua perfectissimè excitata, consequenter dicendum erit,

Quod finaliter in altiori (scilicet amatiua) virtute uniatur divina Essentia, ut in se est.

ARTICVLVS VNDECIMVS.

QVonam igitur pacto tandem bonum consecuturi sumus; bonum enim intellectu superius, intellectu non consequimur. sicut neque intelligibile sensu. attendenda est ergò [ratio discriminis apprehensiuæ, *b* & appetitiuæ

potentiæ, quæ consistit in modo operandi. apprehensiuæ enim trahit obiectum ad animum; appetitiuæ tendit in ipsum obiectum ut in se est, extra ipsam animam. amor etiam cum sit in vi appetitiuæ, quæ respicit rem secundum quod in se est; ad perfectionem amoris sufficit quod res prout in se est apprehendatur, & ametur. & ob hoc contingit, quod aliquid plus ametur, quam cognoscatur, quia potest perfectè amari, & si non perfectè cognoscatur:] hinc etiam [intellectus fit in actu per hoc, quod res intellecta est in intellectu, secundum suam similitudinem, voluntas autem fit in actu, non per hoc, quod aliqua similitudo voliti sit, in volente, sed ex hoc, quod voluntas habet quandam inclinationem ad rem volitam, processio autem quæ attenditur secundum actionem voluntatis nõ consideratur secundum similitudinem, sed magis secundum rationem impellentis, & nõ nentis in aliquid.] iure merito ergò super intellectum ponimus bonum tanquam id quod intellectu latius sit. intelligentiam enim videmus non seipsa contentam esse; sed tanquam finem appetere intelligibile, vel plusquam intelligibile bonum. imò neque essentia, neque vita, neque mens seipsa contenta est; illa enim ad vitam semper annitur, hæc ad mentem, mens ad bonum, tum intelligendo, tum volendo. Bonum verò, cum in resoluendo sit vltimum, ad aliud non contendit: nam sufficienter per intellectum prius mota [voluntas *d* seipsa in

a S. Bonau. solil. c. 2. ex Aug. *b* S. Th. 1. 2. q. 27. a. 2. *c* Opusc. 53. de intell. & intellig. d. 1. q. 9. a. 3. 6.